

KRISTIN
HANNAH

Od autorky bestselleru Slávik

PROTI
VETRU

Lindeni

Proti vetru

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Kristin Hannah

Proti vetru – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA**

PROTI VETRU

K R I S T I N
H A N N A H

P R O T I
V E T R U

Ljndeni

Oci, toto je pre teba

PROLÓG

Nádej je minca, ktorú nosím so sebou, americký cent, čo mi dal muž, do ktorého som sa zaľúbila. Niekedy som na svojej ceste mala pocit, akoby ten cent a nádej, ktorú mi dával, boli to jediné, čo ma držalo pri živote.

Prišla som na západ, lebo som hľadala lepší život, ale môj americký sen sa zmenil na nočnú moru chudoby, tvrdej driny a chamtivosti. Tieto posledné roky boli poznamenané stratami práce, domova, jedla.

Pôda, ktorú sme mali radi, nás všetkých zničila, ešte aj tvrdošijných starých mužov, ktorí kedysi hovorili o počasí a blahoželali si navzájom ku skvelej úrode pšenice. *Chlap tu musí bojovať, aby prežil*, hovorili si.

Chlap.

Vždy to bolo o chlapoch. Akoby si mysleli, že variť, upratovať, rodiť deti a starať sa o záhradu nič nie je. Ale my ženy z Veľkých prerií sme robili od svitu do mrku, aj my sme lopotili na obilných farmách, kým sme neboli rovnako vysušené a spečené ako pôda, ktorú sme mali rady.

Keď niekedy zatvorím oči, prisámbohu cítim chuť toho prachu...

1921

Zničit' zem znamená zničit' svoje deti.

WENDELL BERRY
FARMÁR A BÁSNIK

JEDEN

Elsa Wolcottová bola nútená stráviť roky v samote, čítať vymyslené dobrodružstvá a predstavovať si iné životy. Vo svojej pustej spálni bola obklopená románmi, ktoré sa stali jej druhmi, a niekedy sa odvážila snívať o vlastnom dobrodružstve, ale nestávalo sa to často. Rodina jej stále opakovala, že choroba, ktorú pretrpela v detstve, zmenila jej život a urobila z nej krehkú, osamelú ženu, a keď mala dobré dni, aj tomu verila.

Keď mala zlé dni ako dnes, vedela, že v rodine bola vždy outsiderkou. Veľmi rýchlo vycítili jej nedostatky, videli, že medzi nich nezapadá.

Ustavičné odmietanie jej spôsobovalo bolesť, pocit, že stratila niečo nepomenovateľné, neznáme. Elsa to prežila vďaka tomu, že bola tichá, nevyhľadávala pozornosť, vyrovnala sa s tým, že ju ľúbia, ale nepáči sa im. Tá bolesť bola taká bežná, že si ju málokedy všimla. Vedela, že nemá nič spoločné s chorobou, ktorej pripisovali jej odmietanie.

No keď teraz sedela v salóne vo svojom obľúbenom kresle, zatvorila knihu, čo mala na kolenách, a zamyslela sa nad tým. *Vek nevinnosti* v nej čosi prebudil, nástojčivo jej pripomenul, ako čas letí.

Zajtra má narodeniny.

Dvadsaťpäť rokov.

Podľa väčšiny ľudí bola mladá. V tom veku muži pili domácu pálenku, bezhlavo jazdili na autách, počúvali ragtime a tancovali so ženami, ktoré nosili na hlave čelenky a šaty lemované strapcami.

Pokiaľ išlo o ženy, bolo to iné.

Keď žena dovŕšila dvadsať rokov, jej nádeje začali slabnúť. V dvadsiatich dvoch rokoch sa v meste a v kostole začalo šepkať, ľudia na ňu vrhali dlhé, smutné pohľady. V dvadsiatich piatich boli kocky hodené. Slobodná žena sa stala starou dievkou. „Je na ocot,“ hovorili ľudia, krútili hlavou a tľoskali jazykom, že stratila možnosti. Ľudia zvyčajne uvažovali, prečo sa dokonale normálna žena z dobrej rodiny stala starou dievkou. Ale v Elsinom prípade to všetci vedeli. Hovorili o nej, akoby si mysleli, že je hluchá. *Chudera, kosť a koža. Ani zďaleka nie je taká pekná ako jej sestry.*

Krása. Elsa vedela, že to je podstata problému. Nebola príťažlivá. Keď mala dobrý deň a na sebe svoje najlepšie šaty, neznámy by možno povedal, že nevyzerá zle, ale nič viac. Bola priveľmi vysoká, priveľmi chudá, priveľmi bledá, priveľmi neistá.

Elsa bola na svadbách oboch svojich sestier. Ani jedna z nich ju nepožiadala, aby s ňou stála pred oltárom, a Elsa to chápala. Merala takmer meter osemdesiat a bola vyššia než družbovia, pokazila by fotografie a pre Wolcottovcov bol vonkajší dojem všetko. Jej rodičia si ho nado všetko cenili.

Človek nemusel byť génus, aby videl Elsinu cestu životom a jej budúcnosť. Zostane v rodičovskom dome na Rock Road, bude sa o ňu starať slúžka Maria, ktorá sa odnepamäti starala o ich domácnosť. Keď raz Maria odíde do dôchodku, bude sa o rodičov starať Elsa, a keď odíde, zostane sama.

A čo môže svetu ukázať? Ako ohodnotia jej čas na tejto zemi? Kto si ju bude pamätať a prečo?

Zatvorila oči a oddala sa známemu snu, ktorý dlho prechovávala. Predstavovala si, že žije kdesi inde. Vo vlastnom dome. Počuje smiech svojich detí. Jej detí.

Bude žiť, nielen existovať. O tom snívala, o svete, v ktorom jej život a možnosti nebudú poznačené reumatickou horúčkou, ktorú prekonalala ako štrnásťročná, a v tom živote objaví nepoznanú silu a nebudú ju posudzovať iba podľa výzoru.

Predné dvere sa s buchotom otvorili a do domu s dupotom vošla jej rodina. Dohrnuli sa ako vždy, trkotali a smiali sa, na čele s jej statným otcom, červeným od pitia, a po oboch jeho stranách jej krásne mladšie sestry, zadný voj tvorila jej elegantná mama a rozprávala sa s peknými zaťmi.

Otec zastal. „Elsa,“ oslovil ju, „prečo si ešte hore?“

„Chcela som sa s tebou porozprávať.“

„O tomto čase?“ začudovala sa mama. „Si akási červená. Nemáš horúčku?“

„Už roky som nemala horúčku, mama, ako dobre vieš.“ Elsa vstala, žmolila si ruky a hľadela na rodinu.

Teraz, premýšľala. Musí to urobiť. Nemôže znova stratiť odvalu.

„Papa.“ Povedala to príliš ticho, nepočuli ju, a tak skúsila znova a zvýšila hlas: „Papa.“

Pozrel na ňu.

„Zajtra budem mať dvadsaťpäť rokov,“ začala Elsa.

Jej mamu to podráždilo. „To vieme, Elsa.“

„Áno, samozrejme. Chcem len povedať, že som dospela k rozhodnutiu.“

To ich utíšilo.

„Ja... v Chicagu je vysoká škola, na ktorej sa dá študovať literatúra a prijímajú aj ženy. Rada by som sa prihlásila...“

„Elsinore,“ zvolal otec, „načo potrebuješ vzdelanie? Bola si taká chorá, že si nemohla dokončiť strednú školu. To je absurdný nápad.“

Ťažko sa jej tam stálo, keď im v očiach videla svoje zlyhania. *Bojuj. Bud' odvážna.*

„Vieš, papa, som dospelá žena. Naposledy som bola chorá v štrnástich rokoch. Mám dojem, že doktor sa unáhlil. ..., keď mi stanovil diagnózu. Už mi je dobre. Naozaj. Mohla by som sa stať učiteľkou. Alebo spisovateľkou...“

„Spisovateľkou?“ zvolal papa. „Máš skrytý talent a my o ňom nevieme?“

Jeho pohľad ju schladil.

„Je to možné,“ odvetila chabo.

Papa sa obrátil na Elsinu mamu. „Pani Wolcottová, dajte jej niečo na upokojenie.“

„Nie som hysterická, papa.“

Elsa vedela, že je koniec. Tento boj nevyhrá. Musí byť ticho, držať sa z dohľadu, neukazovať sa svetu. „Je mi dobre. Idem hore.“

Odvrátila sa od rodiny, teraz na ňu už nikto nepozeral, tá chvíľa po minula. Akosi sa rozplynula.

Bola by radšej, keby nikdy nečítala *Vek nevinnosti*. Načo bola dobrá tá nevyslovená túžba? Nikdy sa nezaľúbi, nikdy nebude mať vlastné deti.

Keď kráčala hore schodmi, zdola počula hudbu. Počúvali nový gramofón.

Zastala.

Chod' dolu, sadni si na stoličku.

Prudko zatvorila dvere na svojej izbe, nevpustila dnu zvuky zdola. Neprivítali by ju tam.

V zrkadle nad stojanom s lavórom uvidela svoj odraz. Jej bledá tvár vyzerala, akoby ju napli neláskavé ruky, takže mala špicatú bradu. Dlhé hodvábné blond vlasy mala riedke a rovné, keď boli v móde vlnité. Mama jej nedovolila, aby si ich dala ostrihať, ako sa v tom čase nosilo, vyhlásila, že krátke budú vyzeráť ešte horšie. Elsa bola po každej stránke bezfarebná, len oči mala výrazne modré.

Zažala nočnú lampu a vzala z nočného stolíka román, ktorý si na dovšetko cenila.

Memoáre kurtizány.

Elsa sa uložila do postele a ponorila sa do toho škandalózneho príbehu, cítila desivú, hriechnu potrebu dotýkať sa sama seba a takmer sa jej poddala. Bolesť, ktorú v nej vyvolávali tie slová, bola takmer neznesiteľná, fyzická bolesť túžby.

Zatvorila knihu, teraz sa cítila ako vyvrheľ, bolo to ešte horšie, než keď začala. Bola nepokojná, neukojená.

Ak neurobí niečo drastické, jej budúcnosť bude rovnaká ako súčasnosť. Zostane v tomto dome celý svoj život, jej dni aj noci budú poznačené chorobou, ktorú prekonala pred desiatimi rokmi, a nepríťažlivým výzorom, ktorý nemôže zmeniť. Nikdy nespozná vzrušenie z dotykov muža ani útechu manželskej postele. Nikdy nebude držať v náručí vlastné dieťa. Nikdy nebude mať vlastný domov.

V TÚ NOC ELSU sužovala túžba. Na druhé ráno vedela, že musí niečo urobiť, aby zmenila svoj život.

Ale čo?

Každá žena nie je krásna, ba ani len pekná. Aj iné dievčatá v detstve prekonali horúčku a žijú naplno. Pokiaľ to mohla posúdiť, to poškodenie srdca, ktoré utrpela, bola len domnienka lekárov. Ani raz jej neprestalo biť ani nespôsobilo dôvod na ozajstné znepokojenie. Musí veriť, že má v sebe vytrvalosť, aj keď si ju nikdy nepreverila. Ako si tým môže byť niekto istý? Nikdy jej nedovolili behať, hrať sa ani tancovať. V štrnástich rokoch musela nechať školu, takže nikdy nemala nápadníka. Väčšinu života strávila vo svojej izbe, vymýšľala si príbehy, dokončila svoje vzdelanie sama.

Vo svete musia byť možnosti, ale kde ich má hľadať?

V knižnici. V knihách sú odpovede na všetky jej otázky.

Ustlala si posteľ, prešla k stojanu s lavórom a prečesala si blond vlasy dlhé po pás, zaplietla si ich do vrkočov, potom si obliekla jednoduché tmavomodré krepové šaty, dala si hodvábne pančuchy a čierne loďičky na vysokom podpätku. Klobúčik, kozinkové rukavičky a kabelka doplnili jej odev.

Zišla po schodoch, bola rada, že mama v tú skorú rannú hodinu ešte spí. Mame sa nepáčilo, keď sa Elsa namáhala, s výnimkou nedeľných bohoslužieb, vtedy mama žiadala zhromaždenie, aby sa modlilo za El-sino zdravie. Elsa vypila šálku kávy, potom sa vybrala do slnečného májového rána.

Pred ňou sa rozkladal úzky pás texaského mesta Dalhart, prebúdzalo sa do žiarivého slnka. Hore-dolu popri drevených promenádach sa otvárali dvere, ľudia obracali tabuľky ZATVORENÉ. Za mestom, pod šírou modrou oblohou sa ťahali do diaľavy Veľké prérie, more úrodnej pôdy.

Dalhart bol sídlom okresu a hospodárstvo prekvitalo. Odkedy tedaľ viedla železnica z Kansasu do Nového Mexika, Dalhart sa rozrástol. Na obzore sa vynímala nová vodná veža. Prvá svetová vojna zmenila tieto akre na zlatú baňu pšenice a kukurice. *Pšenica vyhrá vojnu!* Tie slová ešte vždy naplňali farmárov hrdosťou. Urobili, čo bolo treba.

Keď po čase prišiel traktor, zjednodušil im život, a dobré roky – vďaka dažďu a vysokým cenám – umožnili farmárom obrábať viac pôdy a pestovať viac pšenice. Na sucho v roku 1908, na ktoré spomínali starší ľudia, sa už zabudlo. Celé roky vytrvalo pršalo, všetci v meste zbohatli, a dobre zarobil aj jej otec, ktorý prijímal hotovosť aj zmenky za poľnohospodárske náradie, ktoré predával.

V to ráno sa pred bistrom zišli farmári a rozprávali sa o cenách za žito, ženy viedli deti do školy. Ešte pred pár rokmi boli na uliciach konské povozy, teraz tam bafkali automobily smerujúce do zlatej budúcnosti, klaksóny trúbili, z výfukov vychádzal dym. Dalhart bolo mestečko – rýchlo sa menilo na mesto –, kde sa večere kupovali v škatuliach, na námestiach sa tancovalo a v nedeľu sa konali bohoslužby. Vďaka tvrdej práci a rovnako zmyšľajúcim ľuďom si všetci žili v blahobyte, ktorý im prinášala pôda.

Elsa vstúpila na drevenú promenádu vedúcu popri Main Street. Pri každom kroku sa dosky mierne prehýbali, takže mala pocit, akoby nadskakovala. Z odkvapových rúr viselo zopár črepníkov s kvetmi, ktoré dodávali mestečku potrebné farby. O kvety sa s láskou staral spolok okrasy mesta. Prešla okolo hypotekárnej banky a nového autorizovaného predajcu Fordu. Ešte vždy ju ohromovalo, že človek môže vojsť do predajne, vybrať si automobil a v ten istý deň sa odviezť domov.

Vedľa nej otváral dvere obchod s rozličným tovarom a jeho majiteľ, pán Hurst, vyšiel von s metlou. Oblečenú mal košeľu s vyhrnutými rukávami, takže sa mu vynímali mäsité predlaktia. Jeho červenej tvári do-

minoval okrúhly nos ako požiarny hydrant. Bol to jeden z najbohatších mužov v meste. Bol nielen majiteľom obchodu s rozličným tovarom, ale aj bistra, zmrzlinárne a lekárne. Iba Wolcottovci žili v meste dlhšie. Patrili k tretej generácii Texasanov a boli na to hrdí. Elsin milovaný starý otec Walter si až do svojej smrti hovoril, že je texaský ranger.

„Zdravím, slečna Wolcottová,“ povedal obchodník a odhrnul si z červenej tváre tých pár prameňov vlasov, ktoré ešte mal. „Zdá sa, že bude krásny deň. Idete do knižnice?“

„Idem,“ odvetila. „Kam inam?“

„Dostal som nový červený hodváb. Povedzte to sestram. Boli by z neho pekné šaty.“

Elsa zastala.

Červený hodváb.

Nikdy nemala na sebe červený hodváb. „Ukážte mi ho, prosím vás.“

„Ach, samozrejme! Mohli by ste ich prevapit.“

Pán Hurst vošiel do obchodu. Všade, kam Elsa pozrela, videla farbu: debničky plné hrachu a jahôd, kopy levanduľového mydla zabaleného v hodvábnom papieri, vrecká múky a cukru, poháre s kyslými uhorkami.

Viedol ju popri porceláne, príbore a poskladaných pestrofarebných obrusoch a zásterách ku kope látok. Chvíľu sa v nich prehŕňal, potom vytiahol bal rubínovo červeného hodvábu.

Elsa si stiahla rukavičky, odložila ich bokom a načiahla sa za hodvábom. V živote nemala v rukách nič také jemné. A dnes má narodeniny...

„Charlotte sa to hodí k vlasom...“

„Ja si ho vezmem,“ vyhlásila Elsa. Nevyslovila slovo *ja* príliš dôrazne? Nebolo to hrubé? Áno, zrejme bolo. Pán Hurst si ju zvláštne obzeral.

Potom zabalil látku do hnedého papiera, previazal balíček povrázkom a podal jej ho.

Elsa už bola na odchode, keď zazrela striebornú členku posiatu ligotavými korálikmi. Presne takú by si dala na hlavu grófká Olenská z *Veku nevinnosti*.

KEĎ SA ELSA vracala domov z knižnice, pritískala si na hrud' hnedý balíček s červeným hodvábom.

Otvorila ozdobnú čiernu bránu z tepaného železa a vstúpila do sveta svojej matky – do dokonale upravenej záhrady voňajúcej jazmínom a ružami. Na konci chodníčka lemovaného živým plotom stál veľký dom Wolcottovcov, ktorý postavil krátko po občianskej vojne jej starý otec pre ženu, ktorú miloval.

Else starý otec chýbal každý deň. Bol to búrlivák, ktorý si rád vypil a hádal sa, ale čo mal rád, mal rád neviazane. Celé roky smútil za manželkou. Bol jediný Wolcott okrem Elsy, ktorý rád čítal a vždy sa v rodinných hádkach postavil na jej stranu. *Neboj sa smrti, Elsa. Obávaj sa, že nebudeš žiť. Buď odvážna.*

Od jeho smrti jej nikto nič také nepovedal a veľmi jej chýbal. K jej najkrajším spomienkam patrili jeho príbehy o nezákonných starých časoch v Texase, Larede, Dallase a Austine, ale aj na Veľkých prériách.

Určite by chcel, aby si kúpila ten červený hodváb.

Mama zdvihla pohľad od ruží, posunula si nový slamený klobúk dozadu a spýtala sa: „Elsa, kde si bola?“

„V knižnici.“

„Mala si povedať ockovi, aby ťa odviezol. Taká prechádzka je nad tvoje sily.“

„Je mi dobre, mama.“

Namojveru, akoby niekedy chceli, aby ochorela.

Elsa pevnejšie stisla balíček s hodvábom.

„Choď si ľahnúť. Dnes bude horúco. Povedz Marii, aby ti urobila limonádu.“ Potom mama znova začala strihať ruže a kládla ich do pleteného košíka.

Elsa prešla k dverám a vstúpila do tieňa vnútri. V tie dni, keď malo byť horúco, boli zatiahnuté všetky žalúzie. V tejto časti štátu to znamenalo veľa dní v tme. Keď za sebou zatvorila dvere, počula v kuchyni spievať Mariu po španielsky.

Elsa prekrázla domom a vyšla hore schodmi do svojej izby. Tam odhalila hnedý papier a hľadela na žiarivý rubínový hodváb. Musela sa